

CZU 027.7(478)

SĂPTĂMÂNA INTERNAȚIONALĂ A ACCESULUI DESCHIS LA INFORMAȚIE 2018: CRONICA ACTIVITĂȚILOR

INTERNATIONAL OPEN ACCESS WEEK 2018: CHRONICLE OF ACTIVITIES

Elena HARCONIȚA, Valentina TOPALO, Silvia CIOBANU

Abstract: *In the Scientific Library USARB was promoted the 11th time the International Open Access Week to Information. The university librarians participated in this Week offering a range of open access activities and services that supported the theme "DESIGNING EQUITABLE FOUNDATIONS FOR OPEN KNOWLEDGE". 22 librarians connected over 500 users to this event: teachers, master students, students. On Science Day (October 24), announced by the REM Consortium, librarians presented over 100 databases subscribed by the USARB, including the Cambridge Journals Online information products; Taylor & Francis Online Journal Library; Web of Science, access to these resources can be funded under the project "Modernization of academic library services in Moldova"*

Keywords: *Open Access, Database Day, USARB Community, Open Access Week*

În data de 22 octombrie 2018, la Biblioteca Științifică USARB, a fost inaugurată Săptămâna Internațională a Accesului Deschis (AD) la Informație, ajunsă în Republica Moldova la a XI-a ediție. La acest eveniment global, bibliotecarii USARB au participat activ și de această dată, oferind un ansamblu de activități și servicii de acces deschis ce au susținut tema „Proiectarea fundamentelor echitabile pentru cunoștințe deschise”.

22 de bibliotecari au conectat la acest eveniment peste 500 de utilizatori: cadre didactice, masteranzi, studenți.

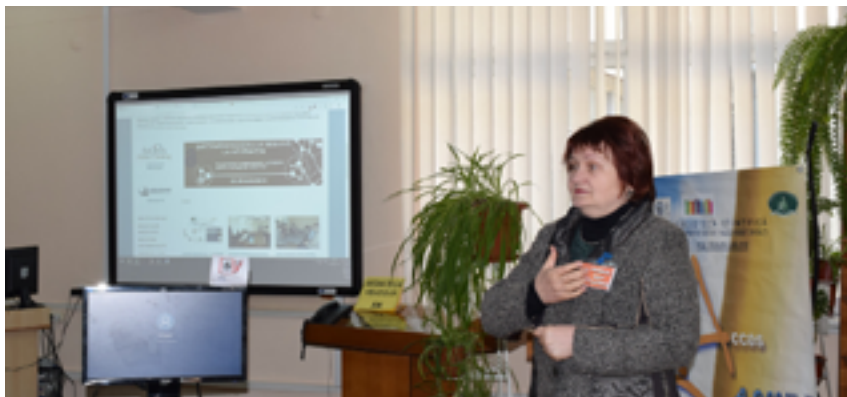
La inaugurarea evenimentului directoarea Elena Harconița a vorbit despre importanța mișcării AD la nivel mondial, amintind inițiativele și declarațiile internaționale privind accesul deschis la informația științifică: Inițiativa Accesului Deschis de la Budapesta; Declarația de la Bethesda; Declarația de la Berlin privind Accesul Deschis la Cunoștințe în domeniul Științei și Științelor Umanitare, reactualizarea Politicii Accesului Deschis și a Regulamentului privind Repozitoriul Instituțional **ORA USARB**¹. Deschizând **blogul EIFL – OA, Moldova**², menținut de colegii de la Biblioteca Științifică ASEM, bibliotecarii s-au oprit la fiecare rubrică, apreciind valoarea acestui blog, precum și accentuând oportunitățile **Instrumentului Bibliometric Național, IDSI**³. Pro-

¹(<http://dspace.usarb.md:8080/jspui/>)

²(<https://eifloa-moldova.wordpress.com>)

³(<https://idsi.md>)

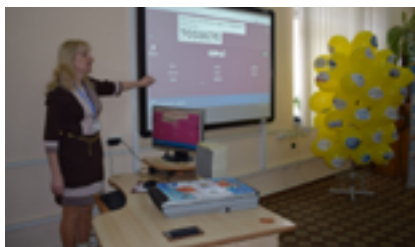
gramul⁴ de manifestări desfășurate în 2018 îndeamnă colegii să fie cât mai productivi: să acumuleze și să difuzeze cât mai multe informații pentru utilizatori în vederea accesării bazelor de date, directoriilor, a bibliotecilor și platformelor deschise.

Un element atractiv de marketing în aceste zile au constituit baloanele de culoare galbenă, adunate într-un mănunchi, pe fiecare fiind aplicată denumirea celor mai valoroase baze de date abonate, inclusiv Cambridge Journals Online; Taylor & Francis Online Journal Library; Web of Science. Acestea au stârnit curiozitatea și au captat atenția utilizatorilor prin mesajul lor: culoarea vie, vizibilitatea expresivă a indicatorului bazei – piese importante pentru a nu fi uitate.

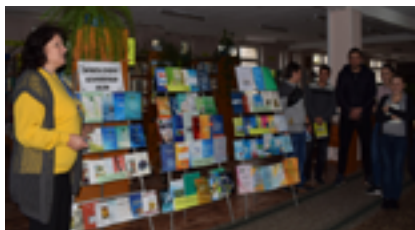

Echipa de Open Access USARB : bibliotecarele Valentina Topalo, Mihaela Staver, Gabriela Cazacu, Olga Dascal, Elena Țurcan au promovat subiecte privind: catalogul electronic ExLibris Primo și Repozitoriul Instituțional ORA USARB OpenDoar (Directory of Repositories), ZENODO, Politica Băncii Mondiale privind Accesul Deschis, Cercetare vizibilă, transparentă, reproductibilă și eficientă prin platforma FOSTER, platformă de instruire Open Science in HORIZONT 2020; eIFL

⁴<https://ru.calameo.com/read/00113334935a3548edf92>

- informații electronice pentru biblioteci, SPARC
- acces deschis la articole științifice, partajarea deschisă a datelor de cercetare, crearea și adoptarea resurselor educaționale deschise în comunități academice.

Noile servicii privind AD sunt promovate cu ajutorul video-spoturilor cu genericul *Asigurăm vizibilitatea cercetărilor USARB*⁵: Repozitoriul European **Zenodo** (Mihaela Staver) ; baza de date CEEOL (Lilia Ababii); Biblioteca deschisă Open Library (Irina Zalâgaeva); Repozitoriul instituțional ORA USARB (Natalia Culicov); platforme informaționale interactive: Calameo, ISSUU, Scribd, Slideshare (Elena Țurcan); Biblioteca digitală eLIBRARY.ru (Olga Dascal).

În Programul Săptămânii de Acces Deschis a fost inclusă vizitarea și prezentarea expozițiilor: *Reviste științifice din colecția BȘ USARB în baze de date, Accesul deschis la publicații științifice pentru oricine, oricând și oriunde; Contribuții științifice ale universităților bălțeni online*⁶. Expoziția a inserat diverse categorii de documente semnate de universitarii bălțeni și editate în 2017 care au drept scop valorificarea patrimoniului științifico-didactic universitar. Salonul editorial Universitaria „*Contribuții științifico-didactice USARB -2017*” (Ediția a 8-a) prezintă peste 100 de documente semnate de cadrele didactice și bibliotecarii USARB, editate pe parcursul anului 2017, acestea fiind: monografiile, dicționare, manuale, ghiduri, curriculumuri, anuare, articole, comunicări științifice prezentate la întruniri științifice naționale și internaționale. Conținutul este sistematizat pe facultăți, catedre și Biblioteca Științifică. Prin această expoziție Biblioteca Științifică promovează realizările științifico-didactice, creativitatea și inovarea universitarilor bălțeni, contribuie la dezvoltarea Arhivei patrimoniale universitare – Repozitoriului Instituțional Open Research Archive (ORA) USARB (Repozitoriul Instituțional). Expoziția se prezintă și ca o sursă de îndemn și inspirație autentică pentru tinerii cercetători ce urmează a se încadra în munca de cercetare.

În 23 octombrie, în Centrul de Informare a României, studenții de la Facultatea Științe ale Educației, Psihologie, Arte, grupa PS21Z au fost instruiți asupra Accesului Deschis prin Directorii, arhive, Repozitoriul instituțional ORA USARB, Repozitoriile Internaționale - ZENODO, Open Knowledge Repository a Băncii Mondiale. De asemenea, studenții au aflat despre Indicele h (Hirsch) conform Google Scholar, informații noi despre cercetare și dezvoltare în ONU și Uniunea Europeană (Eubookshop), oportunitățile Instrumentului Bibliometric Național, videotutoriale în susținerea tinerilor cercetători.

În Ziua bazelor de date științifice (24 octombrie), declarată de Consorțiul REM, bibliotecarii au impulsionat informațiile privind cele peste 100 baze de date, abonate de USARB, inclusiv produsele informaționale *Cambridge Journals Online; Taylor & Francis Online Journal Library; Web of Science*, accesul la aceste resurse fiind finanțat

⁵(<http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/resurse/ghiduri-tutoriale>)

⁶<http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/noutati/expozitii-on-line/video/contribuțiile-stiintifice-ale-universitarilor-balteni>

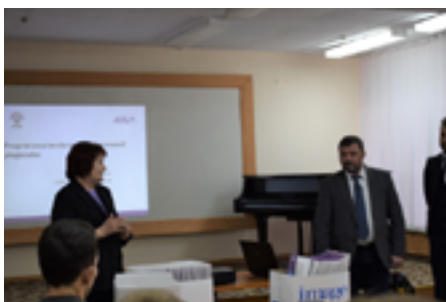
în cadrul Proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova”, finanțat de Programul Norvegian de Cooperare cu Eurasia în domeniul învățământului superior, dezvoltat de Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea din Bergen, Norvegia, Universitatea Transilvania din Brașov, România și 18 biblioteci universitare din Republica Moldova.

În aceeași zi utilizatori au fost atenționați asupra altei săptămâni internaționale care a început în 24 octombrie - Global Media and Information Literacy Week 2018.

Bibliotecarii - asistenți universitari la cursul Bazele Culturii informației, au promovat bazele de date cu acoperire multidisciplinară și servicii specifice marilor distribuitori la care este abonată Universitatea: EBSCO, SpringerLink, iar asimilarea cunoștințelor de către studenți a fost evaluată cu ajutorul aplicației Kahoot, câștigătorul fiind premiat cu un calendar și stilou cu însemnele USARB.

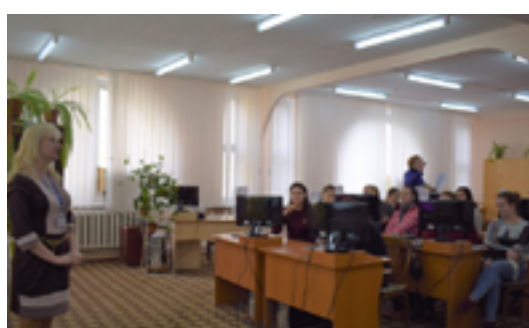
La 25 octombrie utilizatorii s-au bucurat de incluziunea în alte activități:

- Seminarul informativ susținut de specialiștii Andrei Moisei și Eugeniu Russu de la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI) a Republicii Moldova. Prezentările consistente *Proprietatea intelectuală și fenomenul plagiatului și Legea privind dreptul de autor și drepturi conexe (proiect de modificare și completare)* au suscit

un mare interes din partea cadrelor didactice, studenților și bibliotecarilor USARB. Fiecare cetățean trebuie să posede o anumită cultură în domeniul PI și a dreptului de autor, întâlnirea de astăzi a facilitat fundamentarea și dezvoltarea acestei culturi la reprezentanții comunității academice USARB. Participanții au intrat în posesia unei mape de materiale didactice în domeniul proprietății intelectuale și a dreptului de autor.

- În Clubul ONU NORD al BȘ USARB a fost marcată Ziua Națiunilor Unite. Sărbătorită din 1948, Adunarea Generală a ONU a recomandat ca statele membre să facă din această zi o sărbătoare publică, dedicată informării țărilor din întreaga lume cu privire la obiectivele și realizările Organizației Națiunilor Unite. Astfel, grupul de

studenți de la secția cu frecvență redusă de la diverse facultăți au fost informați de către Coordonatoarea CD a ONU Valentina Topalo, despre programul Open Access Week 2018, încurajând studenții să acceseze bazele de date ale Organizației Națiunilor Unite privind Obiectivele de Dezvoltare Durabilă, cât și bazele de date la care Biblioteca Științifică este abonată. Pentru studenți, cadre didactice, bibliotecari, în Centrul de Documentare a ONU a fost organizată expoziția „Pace, Progres Social și Economic” dedicată Zilei ONU.

Ca în fiecare an, în luna octombrie bibliotecarii – asistenți universitari au promovat cursul Bazele Culturii informației, studenții fiind instruiți cu privire la Open Access Week și Global Media and Information Literacy Week 2018. Asistenții universitari: Mihaela Staver, Olga Dascal, Snejana Zadainova, Angela Hăbășescu, Elena Țurcan, Ana Nagherneac și Ala Lîsîi, au prezentat informații privind prioritățile Accesului deschis și Știința Deschisă în Europa (OpenAIRE), partajarea deschisă a datelor de cercetare, crearea și adoptarea resurselor educaționale deschise în comunități academice, au accesat produsele informaționale internaționale: bazele de date EBSCO, Cambridge Journals Online, Taylor & Francis, Online Journal Library, Web of Science, au aflat despre indicele h (Hirsch) conform Google Academic (Google Scholar), oportunitățile IBN (IDSJ), au vizualizat Videotutoriale în susținerea cercetărilor.

În 26 octombrie masteranzii de la Facultatea de Drept și Științe Sociale au audiat două ore academice despre Accesul Deschis la Informație. Bibliotecarii au prezentat: OpenDoar (Directory of Repositories), Repozitoriul ORA USARB, ZENODO, platforma de instruire electronică FOSTER, platformă de instruire Open Science in HORIZONT 2020; eIFL - informații electronice pentru biblioteci, baza de date internațională (CEEOL), care oferă acces la publicații academice din domeniul socio-umanist din țările Europei Centrale și de Est, precum și facilitățile Catalogului Electronic partajat a 7 biblioteci universitare din RM – PRIMO ExLibris: crearea contului personal – identificarea, salvarea surselor în E-raft, rafinarea informației după multiple criterii, partajarea informației, atribuirea etichetelor, citarea referințelor bibliografice, evitarea plagiatului.

Website-ul Bibliotecii Științifice, rețelele sociale, mesajele prin e-mail ale utilizatorilor USARB au conținut informații despre Programul Săptămâna Open Access „Proiectarea fundamentelor echitabile pentru cunoștințe deschise”, ediția a XI-a, promovat în Biblioteca Științifică în perioada 22-28 octombrie; videospoturile realizate de bibliotecari. Utilizatorii au primit informații, linkuri, despre platforma FOSTER, OPENAIRE, OPENDOAR; CEEOL, eLibrary.ru, bazele de date Cambridge Journals Online; Taylor & Francis Online Journal Library; Web of Science, Thomson Reuters Web of Science.

Pe parcursul Săptămânii Accesului Deschis 2018 a fost difuzat programul, materiale promoționale cu acest subiect, 2 banere (Cultura Informației și Global Media and Information Literacy Week 2018).

La televizorul din hol au fost derulate videospoturile privind Săptămâna Internațională a Accesului deschis la informație, în subdiviziunile USARB au fost afișate Programul și materiale promoționale cu conținuturi respective.

